

De grondrechten van het gedomesticeerde dier

Inleiding.

In 40 jaar tijd ontwikkelde zich in Nederland een agro-industrie van meer dan 37 miljoen kippen, bijna 44 miljoen slachtkuikens, een kleine 14 miljoen varkens, 4,5 miljoen rundvee en meer dan 1,5 miljoen schapen op dagbasis. Meer dan driekwart van deze intensieve veeteelt is op de export gericht. Het wezenlijke belang van het dier en zijn welzijn is in de loop van de jaren steeds meer ondergeschikt gemaakt aan economische belangen. De laatste jaren is er echter steeds opnieuw sprake van een catastrofe in de dierenwereld.

Op grote schaal vinden er epidemieën en ziektes plaats, zoals de varkenspest, de gekke koeien ziekte, ziekte onder de kippen, en nu recent mond en klauwzeer (MKZ). Juist door de grote economische exportbelangen en de inbedding binnen een EU-verband, waarin een anti-vaccinatiebesluit in 19' verbodt dieren in te enten, leek het enige antwoord daarop dat de dieren bij ziekte op gigantische grote schaal afgemaakt moesten worden. In verhullende taal wordt er gesproken over ruimen. Zo zijn er in de recente MKZ-crisis 280 duizend dieren alleen al gedood in Nederland.

Al eerder heeft Marieke de Vrij vanuit haar vele heldere vermogens op vele maatschappelijke terreinen gewerkt, waaronder dierenleed. Zij is in staat collectieve velden intuïtief, uiterst gedetailleerd te lezen, waardoor zij beschrijvingen afgeeft van het dierenleven zoals het dier zichzelf beleeft. Binnen de collectieve velden van dieren is het leed sterk toenemend en leidt tot steeds grotere catastrofes van degeneratie van diersoorten en ontzield leefgedrag.

Beschrijvingen die zij hierover afgeeft raken de mensen diep omdat men niet het dier bekijkt maar voelend ervaart. Speciale publicaties zijn hierover beschikbaar of in de maak. De grondrechten van het gedomesticeerde dier behelzen slechts de samenvatting van haar ontdekkingen. Zij publiceerde eerder over de varkenspest en de gekke koeienziekte in de volgende uitgaven: 'Hebben de varkens de pest aan ons gekregen?' en 'Koeioneert de mens de koe?';

(Te bestellen; zie aan het slot van de inleiding.)

Het doorgeven van de Grond-Rechten van het Gedomesticeerde Dier is essentieel om de intrinsieke waarde van het dier te herstellen en zo zijn positie en taak hier op aarde weer dierwaardig te laten zijn. Daarnaast is het noodzakelijk dat de mens het wezenlijke contact en de werkelijke taak van de mens als Behoeder van het Dier, weer op zich neemt. De mens is zich nog te weinig bewust van de wederzijdse afhankelijkheid van het dier ten opzichte van de mens. Hij heeft nauwelijks contact meer met de werkelijke betekenis die het dier heeft voor de mens en op bewust niveau is te vaak de band met het dier verbroken. Op wezenlijk niveau kan dit niet, vandaar dat als het ware, de natuur ingrijpt om de mens tot herstel te dwingen.

Vanuit allerlei groeperingen en instituties die op het Dierenwelzijn werkzaam zijn, wordt deze proep steeds beter begrepen. Men is zich er steeds meer van bewust dat, willen er de komende jaren niet opnieuw allerlei catastrofes en ziektes zich voordoen onder de gedomesticeerde dieren, het roer drastisch om zal moeten. Er zal echt gekeken moeten worden hoe het dier in zijn wezenskenmerken het beste tot zijn recht kan komen en gediend wordt en uiteindelijk hiermee ook het beste in verbinding met de mens functioneert.

Deze Grond-Rechten van het Gedomesticeerde Dier kunnen hierbij een ijkfunctie vervullen. Noodzakelijk is dat deze rechten, waarin vele specifieke aanvullingen staan, in samenhang met reeds bestaande en eerder geformuleerde rechten van andere Dieren-organisaties, op grote schaal bekendheid gaan verkrijgen en dat allerlei individuen, groeperingen en instanties, met name de overheid, deze gaan erkennen en ze als richtsnoer gaan gebruiken in hun visie om tot een echt dierwaardig beleid te komen. Het is een noodzakelijke stap, wil de mens zijn taak als Behoeder van het Dier weer echt op zich nemen.

Voor meer informatie over het werk van Marieke de Vrij: Stichting MV4, tel 030-2718813 E-mail: sec@mariekedevrij.org. Internet: www.mariekedevrij.org

Grond-Rechten van het Gedomesticeerde Dier.

1. Het rechtmatig zichzelf aanwezig weten op aarde, en zich daarmee goed te weten
2. Het recht op het uiten van de natuurlijke evolutiedrang.
3. Het recht om binnen de omgang met soortgenoten, waar strikt soortspecifieke normen gehanteerd worden, de eigen rechten te verkennen.
4. Het recht om zich binnen zijn eigen gemeenschap opgenomen en goed te voelen.
5. Het recht op een zodanige leefsituatie dat het telepatisch contact van dieren onderling niet overstemd en verstoord wordt.
6. Het recht zich te verlustigen vanuit speelgenot.
7. Het recht op gezond water en voedsel, dat natuureigen zelf gevonden is.
8. Het recht op een natuurlijke leefwijze in verbondenheid met het natuurlijke dag- en nachtritme en de kosmische cycli van de seizoenen.
9. Het recht op beschutting, indien het dit behoeft voor zijn constitutie ter overleving van wintertijden of barre weersinvloeden.
10. Het recht op een passende en comfortabele ondergrond qua oppervlakte en grondstructuur afgestemd op identiteit, leefwijze en lichaamsbouw opdat hoeven- en potenstructuur gezond blijven.
11. Het recht op het zelf innemen van voedsel.
12. Het recht alle natuurlijke, kenmerkende leeftijdsfases door te maken, wanneer er geen wezenlijke noodzaak is dit te doorbreken.
13. Het recht op gezondheidsbevorderende omstandigheden van de mens naar het dier.

14. Het recht om middels ziekte zich uiteindelijk sterker te weten of te sterven en daarmee natuurlijke rasontwikkeling mogelijk te maken.
15. Het recht op natuurlijke voortplantingsrituelen en ritmes.
16. Het recht om zijn of haar eigen nageslacht te koesteren en te beminnen op een liefelijk geaarde wijze, waardoor het dier dat geboren is, zijn bestaansrecht kan erkennen en soort-identiteit kan ontwikkelen, gedurende de tijd die het jonge dier hiervoor nodig heeft.
17. Het recht om op soortspecifieke wijze tot rouwverwerking te komen bij het verlies van nageslacht, zoals bij misgeboorte, sterfte en weghaling en bij iedere andere vorm van rouw, waaronder verlies van partner of soortgenoten.
18. Het recht op zelfoverleving wanneer er niet een natuurlijke schikking van het dierzelf uit plaatsvindt, binnen dat wat hem opgelegd wordt.
19. Het recht niet onnodig geofferd te worden voor doelen die zijn wezen of het collectieve veld van soortgenoten, ontcrachten
20. Het recht op behoud van ras- en geslachtsidentiteit, waardoor niet dieroneigen,proefmatig met hen omgegaan wordt.
21. Het recht zichzelf als waardig te beleven binnen vervoerscondities.
22. Het recht op een, zijn wezen waardige, gerespecteerde dood, wanneer onvermijdelijk van buitenaf de dood wordt toegebracht.

Toelichting op de Rechten.

Algemeen.

Het formuleren van deze rechten van het dier is noodzakelijk om het dier tot uitkristallisatie te laten komen van zijn eigen bewustzijn. Dit houdt in dat aan een aantal fundamentele grondrechten en behoeftes van het dier voldaan moet worden, afgestemd op zijn aard en wezen en in samenhang met zijn taak en positie ten opzichte van de mens en omgekeerd. De mens is behoeder van de schepping en daarmee van de dieren. Uitgangspunt is dat mens en dier in een grote onderlinge en van elkaar afhankelijke samenhang verbonden zijn. Uitgangspunt is tevens dat deze onderlinge samenhang en verbondenheid op grote schaal in het collectief veld verbroken is, met alle noodlottige gevolgen vandien.

Op onderdelen.

Ter verduidelijking van de 22 rechten volgt op elk recht een korte toelichting met voorbeelden waarin de grondrechten geschonden worden. Hierbij is gebruik gemaakt van voorbeelden van gedomesticeerde dieren die in Nederland de grootste aantallen vormen: kippen (500 miljoen), varkens (40 miljoen) en koeien (4 miljoen), die op jaarbasis geconsumeerd worden. Een belangrijke informatiebron over feitelijkheden, die bij de voorbeelden genoemd wordt, komt uit een onderzoek van de Universiteit van Wageningen over het welzijn van dieren in de veehouderij (93 In het belang van het dier Francien H. de Jonge/Eric A. Goewie. van Gorcum 2000. ISBN 90 232 35541) Een bijzonder waardevol boek en beslist een aanrader om het te lezen.

Ad 1) Het rechtmatig aanwezig en goed zijn.

Dit recht geeft aan dat elk dier geschapen is met een specifiek en wezenlijk waardevol doel.

Ad 2) Natuurlijke evolutiedrang.

Het is belangrijk dat ieder dier in vrijheid zichzelf en zijn eigen aard kan waarnemen als voortkomend uit een ras dat het middels zijn tussenkomst voortzet. Daarmee bouwt hij voort op dat wat reeds voor hem is neergelegd. De mens belemmert de natuurlijke evolutiedrang van de dieren door in te grijpen en wezenlijke veranderingen te bewerkstelligen o.a. door genetische manipulaties en klonen. Een voorbeeld van genetische manipulatie is de dikbilkoe, waarbij sprake is van een eenzijdige fokstrategie, die gericht is op bevruchtbaarheid. De gevolgen hiervan zijn dat deze dieren niet meer op een normale wijze kalveren kunnen krijgen, omdat de kalveren door een extreme bespiering te groot zijn voor de bekkendoorgang. 80% van de kalveren van de dikbilkoe, worden met een keizersnede ter wereld gebracht. Bij normale runderen is dat 1,7%. Een ander voorbeeld is het vleeskuiken. In de pluimveesector zijn de vleeskuikens zo gefokt dat zij zoveel mogelijk groeien in zo min mogelijk tijd. Binnen 6 weken bereiken vleeskuikens een slachtgewicht van 1.8 tot 2.2 kg en groeien gemiddeld per dag 80 gram. Een vergelijkbare gewichtstoename zou bij mensen betekenen dat een baby na 6 weken ongeveer 120 kg zou moeten wegen. Een dergelijke 'groeistuipe' heeft ernstige gevolgen voor de skeletgroei, de capaciteit van de longen en het hart. Een gevolg hiervan is o.a. dat dedieren letterlijk dood vallen. Ze worden dagelijks tot het uiterste vetgemest, incalculerend dat dat iedere dag slachtoffers vraagt. Het totaal aantal vleeskuikens in Nederland bedraagt

momenteel 48.3 miljoen op dagbasis. Er is een onderzoek gaande waarin deze gezondheids- en welzijns-problemen bij vleeskuikens worden onderzocht in een samenwerkingproject tussen het bedrijfsleven en onderzoeksinstituten. De invalshoek van het onderzoek is er echter op gericht om 'welzijnswinst' te behalen bij gelijkblijvende productie-efficiëntie. Ofwel, de vraag is hoe sterk het dierenwelzijn opweegt tegen het economische belang. De eenzijdige gerichtheid op zoveel mogelijk productie (bulk) en zo groot mogelijke winst, zorgt dat er geen oog kan zijn voor het dierenwelzijn. Met name komt dat specifiek tot uitdrukking in de wijze waarop men met het mannelijke dier omgaat. In wezen is er sprake van een enorme genocide onder mannelijke consumptiedieren. Het mannetjesdier heeft in economisch opzicht minder nut en fungeert uitsluitend voor b.v. de voortplanting en versnelde vleesproductie. Echter omdat er in bijna alle sectoren met kunstmatige inseminatie wordt gewerkt, vergt dit een beperkt aantal dieren. Met name bij stieren is een extreem kleine groep fokstieren verantwoordelijk voor het nageslacht van de koe in Nederland. Zo wordt het mannelijk big onverdoofd gecastreerd om vervolgens in 17 weken vetgemest te worden tot 110 kg, om b.v. tot parmaham te worden verwerkt in Italië. Op jaarbasis worden 40 miljoen eendagshaantjes levend versnipperd in de shredder of door middel van gas gedood.

Ad 3) Verkenning van eigen rechten.

Dicht opeengepakt hebben dieren geen mogelijkheid tot rituele bewegingen, zoals bijvoorbeeld de rituelen tussen mannetjesdieren ter bevestiging van leiderschap of bijvoorbeeld paringsdansen. Mannelijke en vrouwelijke dieren worden uitsluitend op 'productie-niveau' nog met elkaar in contact gebracht, zoals in de pluimveesector (vleeskuikenouderdierbedrijven), wordt per tien hennen een haan geplaatst. Bij deze hanen worden onder andere de sporen en teenkootjes verwijderd om beschadiging van de hennen tijdens de bevruchting te voorkomen

Ad 4) Eigen gemeenschap.

Het kalf wordt direct na de geboorte gescheiden van de koe en het big na 3 tot 4 weken afgespeend van de zeug, hierdoor is er geen mogelijkheid voor de jonge dieren om via spelgedrag en voorbeeldgedrag van het oudere dier zich te kunnen identificeren en een soort-eigen gedrag te kunnen ontwikkelen. Kuikens die uitgebreed zijn in de broedmachine verliezen daardoor heel primair hun natuurlijk basis-identiteitsgevoel. Zij ervaren namelijk niet eens de moederkip bij het uitbroeden en bij de geboorte

Ad 5) Telepatisch contact.

Wil het dier wezenlijk aarden en zijn eigen identiteit op een dierwezenlijke wijze vorm geven, dan moet het dier in een omgeving verkeren waarin geen overstemmende geluiden van allerlei aard of andere blokkerende invloeden die het telepatisch contact in de weg staan, aanwezig zijn. Indien dit wel het geval is, dan kan het dier onvoldoende tot geen telepatisch contact onderhouden met zijn soortgenoten. Dit telepatisch contact vindt ondermeer plaats doordat dieren beelden in hun geest creëren die door soortgenoten opgenomen worden, bijvoorbeeld beelden van voer, water, paringsgedrag etcetera. Indien in de omgeving te overstemmende geluiden zijn, raakt het dier verdoofd⁸² in zichzelf gekeerd innerlijk uitgeput en kan zichzelf daarna innerlijk niet meer verstaan binnen zijn wezenskenmerken en aanvoelend naar andere dieren openstaan. Als voorbeeld: In de legbatterijen in de kippenindustrie verblijven tienduizenden kippen in hokken, opeengestapeld in kooien in een oorverdovend gekrakeel, dat voornamelijk uit nood voortkomt.

Ad 6) Speelgenot.

In deze gaat het om het prikkelen van de zintuigen vanuit een aangename ervaring, waardoor het dier zelfgenoegen ervaart in relatie tot zichzelf en anderen. Zo vinden varkens bijvoorbeeld modderbaden heerlijk, koeien kunnen 's nachts intens genietend naar de sterrenhemel kijken en kippen houden van stofbaden.

Ad 7) Gezond water en voedsel.

Voorbeelden hiervan zijn insecticiden en andere vormen van verontreiniging, waaronder ook de hormonen van de pil die door de vrouw uitgescheiden worden en via het riool in het slootwaterterecht komen en zodoende de gezondheid en vruchtbaarheid van de dieren bedreigen. Dieren missen hun eigen zoekgedrag naar natuurlijk zelfgevoonden voedsel. Nu dienen zij te eten wat hen aangeboden of opgedrongen wordt. (zie hiervoor verder ad 11). Zo eten runderen van nature vegetarisch voedsel, in weerwil hiervan kregen deze dieren tot voor kort dierlijk voedsel toegediend, zoals beenderenmeel. Hieraan wordt onder andere het ontstaan van de BSE-ziekte toegekend.

Ad 8) Natuurlijk dag- en nachtritme.

Vele dieren leven niet meer in een natuurlijke omgeving buiten. Honderden miljoenen dieren waaronder kippen) verblijven dag en nacht in hokken en stallen waarin normaal daglicht niet tot minimaal aanwezig is en zij daardoor altijd of voornamelijk bij kunstlicht moeten verblijven. Zo is de wettelijk verplichte lichtsterkte bij de varkenshouderij zeer laag en in de stallen op dierhoogte 12 lux. In stallen en legbatterijen wordt het licht in een keer aangedaan en gedoofd, zodat er geen natuurlijke overgang is met een schemerfase.

Ad 9) Beschutting.

Koeien worden bijvoorbeeld langdurig binnengehouden, soms zelfs permanent, ondanks weersomstandigheden buiten, waarin het goed mogelijk zou zijn om overdag enige tijd of langdurig buiten te vertoeven. Het zou hun weerbaarheid verhogen en hun constitutie versterken als de dieren ook in winteromstandigheden regelmatig gelucht zouden worden.

Ad 10) Passende ondergrond.

De hoeven- en potenstructuur van het dier zijn wezenlijk van belang voor het weet hebben van de eigen identiteit. Indien de omgeving niet voldoet aan een aantal basisvoorwaarden, die een goede conditie van de hoeven of poten van het dier waarborgen, dan wordt zijn identiteit wezenlijk aangetast. Bij alle dieren in de intensieve veehouderij speelt poot-, hoef- dan wel klauwproblematiek. In de pluimveesector en met name bij de vleeskuikens ontstaan door de overmatige vervetting, o.a. pootbreuken en degeneratie-verschijnselen van het ras. Tevens is er in de varkenshouderij sprake van pootgebreken. Schrijnend is wat met de fokzeugen gebeurt. Door het moeten verblijven in te krappe ligboxen en een te hoge, geforceerde biggenproductie (gemiddeld twee maal per jaar 10 biggen), wordt bij 8% van de dieren kreupelheid gesignaleerd en bij 86% klauwlesies. In zijn algemeenheid wordt de kans op pootgebreken nog eens versterkt door roostervloeren en glibberige betonvloeren.

Ad 11) Het zelf innemen van voedsel.

Vooral in de pluimvee- en varkenssector is er sprake van een voederbeleid dat gericht is op zo optimaal mogelijk 'produceren' cq vetmesten, dan wel juist niet vetmest en. De dieren krijgen onnatuurlijk voedsel opgedrongen, waar ze in natuurlijke omstandigheden kieskeurig naar zouden zijn. Dit kant- en klare voedsel leidt o.a. tot gebitsdegeneratie en speekselproblemen. Het zelf vinden van voedsel wordt hen onthouden, zoals kippen de hele dag graag scharrelen en het varken steeds de behoefte heeft om in de grond te wroeten en te foerageren. Fokzeugen krijgen op de meeste bedrijven tweemaal daags voederbrokken die ze in ongeveer vijf tot tien

minuten verorberd hebben. Deze voeding voldoet aan de minimale nutritionele behoefte, maar is mede veroorzaker van een zeer beperkt verzadigingsgevoel en tot het veelvuldig optreden van stereotiep gedrag en zelfs vormen van volledige apathie. Bij kippen en met name bij vleeskuikens wordt misbruik gemaakt van het geen maat kunnen houden bij het eten, (door een ontregelde hypothelamus). Hierdoor komt de krop te vol te zitten en wordt de luchtpijp deels dichtgedrukt en lijdt het dier aan zuurstofgebrek.

Ad 12) Natuurlijke, kenmerkende leeftijdsfasen.

Het gemiddelde consumptiedier haalt vaak niet eens 1/6 van zijn natuurlijk gemiddelde leeftijd. Dit heeft als gevolg dat er onvoldoende inlevingsvermogen bestaat op het niveau van alle leeftijdscategorieën die voor het dier haalbaar zijn. Versterkte degeneratie en de langdurig doorwerkende gevolgen van inteelt kunnen onvoldoende waargenomen worden. Bijvoorbeeld bij het koeienras. Een mannetjeskalf wordt gemiddeld 3 maanden, terwijl een volwassen stier 17 tot 18 jaar kan worden. Een ander voorbeeld is de fokzeug. Door de wijze waarop er met hen wordt omgesprongen, zijn de dieren binnen twee tot twee en half jaar 'opgebrand' en worden vervangen door weer 'verse dieren'. De geschatte levensduur voor varkens onder natuurlijke omstandigheden is 12 tot 15 jaar. Een kip kan normaliter ongeveer 7 jaar oud worden.

Ad 13) Gezondheidsbevorderende omstandigheden.

Bij voldoende ruimte voor dieren om te leven, wordt de doorbloeding en het spierstelsel versterkt door de natuurlijke bewegingsloop. Echter in de pluimvee- en varkenssector is er een strijd gaande tussen de overheid als wetgever en de sector om met zo krap mogelijk bemeten ruimte, zoveel mogelijk dieren te 'huisvesten'. Een strijd die over vierkante centimeters gaat. Zo is in de leghenhouderij, per hen de beschikbare ruimte zo beperkt, dat een groot aantal voor een kip normale gedragingen niet mogelijk zijn, zoals geheel rechtop staan, allerlei rek- en strekbewegingen, het slaan met de vleugels, het innemen van afstand tot een ander dier etc. Dan kunnen ze geen stofbad nemen, is er geen legnest aanwezig en ontbreekt het aan een zitstok. Aangezien men nu uit 'jarenlang' onderzoek heeft geconstateerd dat dit het welzijn van de dieren ernstig schaadt, is er recent (juli 1999) een Europese regelgeving tot stand gekomen, die de leghenbatterij in zijn huidige vorm verbiedt vanaf 1 jan. 2012 !! Tussentijds moet de ruimte per 2003 per hen vergroot worden van 450 vierkante centimeter, naar 550 cm. Dit betekent altijd nog dat het dier te krap behuisd is en o.a. nog steeds niet zijn vleugels kan uitslaan. Een ander macaber voorbeeld is de fokzeug in de ligbox van 55-65 breed en 180-190 cm lang, tussen hekwerken in, hierin kan het dier slechts staan, zich niet keren en om te gaan liggen, moet het zich laten vallen en steken zijn poten uit tegen het dier aan naast zich in het hok.

Ad 14) Opbouw natuurlijke afweerstoffen.

Een voorbeeld hiervan is dat gemiddeld het sterfterisico bij een mond en klauwzeer uitbraak 5% van de besmette dieren is, als de ziekte normaal zou kunnen uitwoeden. Bovendien zouden de overgebleven dieren meer resistent zijn geworden.

Ad 15) Natuurlijke voortplantingsrituelen en ritmes.

Sommige topkoeien in de V.S. worden dusdanig met hormonen bewerkt om tijdens een enkele eisprong 10-15 eitjes te produceren. Deze worden vervolgens verwijderd en kunstmatig bevrucht, naar Nederland vervoerd in een levend konijn, om hier middels draagmoederschap van koeien, kalveren te produceren. Deze koeien zijn eveneens via hormonale toediening daarop voorbereid. Ten gevolge van de huisvesting en de hoge reproductie-eisen, ontstaat er bij de fokzeug een chronische stress die negatief inwerkt op de

vruchtbaarheid en de bronstigheid van de fokzeugen. Ten gevolge hiervan is het in de varkenshouderij regel dat de fokzeugen met hormoonpreparaten worden ingespoten om weer bronstig te worden en om vroegtijdig drachtig te worden. Hetgeen bij zoogdieren o.a. tot verslapping van het buikweefsel leidt. Als extra 'productievoordeel' wordt gezien dat door toediening van deze preparaten en kunstmatige inseminatie, dieren synchroon bevrucht kunnen worden in 'productiegroepen', zodat de varkenshouderij zo effectief mogelijk gemaakt wordt. Biggen worden na 3 tot 4 weken 'gespeend' (van de zeug weggehaald), bij een natuurlijk proces zou tot 10 weken zijn. Doordat de biggen op veel te jonge leeftijd over moeten gaan naar vast voer, leidt dat tot grote verstoring van hun maagdarmsstelsel. De biggen krijgen o.a. last van 'speendiarree'. Door middel van antibiotica, groeibevorderaars en zink- en koperproducten, worden deze symptomen bestreden. Dit heeft weer gevolgen voor de volksgezondheid. Bij zeugen die in familieverband zijn opgegroeid worden minder biggetjes doodgedrukt. Bij kippen veronderstelt men dat pikken en kannibalisme minder voorkomt als een kuiken het sociale gedrag van de hen kan imiteren.

Ad 16). Ontwikkelen van bestaansrecht en soortidentiteit.

Wil het dier overeenkomstig zijn aard en identiteit op een gezonde evenwichtige wijze voortleven en een goed nageslacht voortbrengen, dan is het van wezenlijk belang dat het na de geboorte gekoesterd en bemind kan worden door zijn ouders c.q. het moederdier. Vanuit de menselijke productiedrang wordt dit honderden miljoenen dieren in Nederland ontzegd.

Ad 17) Rouwverwerking.

Op dit moment worden op grote schaal en op grove wijze jonge dieren bij de ouder(s) weggehaald, zonder ruimte voor rouwverwerking. Zowel voor het jong als voor de ouder(s) heeft dit wezenlijke gevolgen voor de gezondheid en identiteit van de soort. De familie- en groepsverbanden worden oneigenlijk en onnatuurlijk doorbroken, zoals bij varkens, die van nature in familiegroepen leven. Daarnaast bestaat de collectieve rouw omtrent vervroegd levensverlies.

Ad 18) Zelfoverleving.

In abattoirs vinden zeer emotionele, dramatische taferelen plaats, gepaard gaande met heftige angstgevoelens bij de dieren. Dieren die zich werkelijk schikken om te sterven ervaren natuurlijke offerbereidheid hieraan. Wanneer het dier zich niet schikt gaan we voorbij aan zijn eigen bewustzijnsrecht.

Ad 19) Onnodige offerbereidheid.

In alle sectoren van de intensieve veehouderij (vooral in de kippen- en varkenshouderij) worden dieren op grote schaal misbruikt en opgeofferd. Xenotransplantatie is een bekend voorbeeld van inbreuk op dit recht. Als voorbeeld het doneren van hartkleppen van varkens aan menselijke patiënten. In de pluimveesector worden b.v. slachtkuikenouderdieren op aparte bedrijven gehouden. Dit zijn de dieren die de eieren produceren waaruit de vleeskuikens geboren worden. Om een zo groot mogelijke eierproductie te verkrijgen (829 miljoen eieren per jaar) worden slachtkuikenouderdieren, om vervetting, skeletmisvormingen, hart-en longproblemen tegen te gaan, op rantsoen gezet. Hun rantsoen is 40% van wat ze normaal zouden eten. Het gevolg is dat de dieren honger lijden en afwijkend gedrag gaan vertonen zoals agressie, stereotypieën en verenpikken. Bij kuikens wordt, om huidbeschadigingen bij de andere dieren te voorkomen, onverdoofd een stuk van de snavel gekapt (weggebrand). Dit gebied is zeer sensitief gevoelig voor het kuiken. Beschadigingen bij andere dieren geschiedt voornamelijk door overmatige stress en overbevolkte leefomstandigheden

Ad 20) Ras- en geslachtsidentiteit.

In alle sectoren van de intensieve veehouderij is men erop gericht om door eenzijdige selectie door middel van kruising en genetische manipulatie van rassen, het meest productieve dier qua vlees- of eierenproductie te ontwikkelen. In de pluimveesector is men daarin het verste gevorderd. Het vleeskuiken is hiervan een macabere voorbeeld. In de veehouderij is de dikbilkoe een ander voorbeeld van rasmanipulatie. Ook het experiment van klonen van dieren is op productie-verbetering gericht.

Ad 21) Vervoerscondities.

Jonge mannelijke biggen worden onverdoofd gecastreerd om daarna dicht opeengepakt naar Italië vervoerd te worden om verwerkt te worden tot Parmesaans ham. In de vleeskuikensector wordt voor het vangen, laden en transporteren van de vleeskuikens gebruik gemaakt van een z.g.n. containersysteem. Dit systeem voorkomt dat tijdens het transport of vangen van de dieren, een groot aantal dieren door stress doodgaat of verminkt aan de slachterij afgeleverd wordt (effectief resultaat 50% minder gedode dan wel beschadigde dieren). In feite is hiermede het dierenwelzijn gediend, echter het systeem werd uitsluitend om economische redenen ontwikkeld. Elk dood of beschadigd dier kost geld.

Ad 22) Waardige dood.

Indien er voor het dier geen dierenlogica is op de vorm van zijn sterven, wordt de ziel meegetraumatiseerd. Zo zijn er in Nederland in een zeer korte periode bij de recente MKZ-uitbraak in totaal 280 duizend dieren gedood binnen alle leeftijdsfasen zonder bestaande dierenlogica voor hen. Dit heeft voor het collectieve zienveld ernstige gevolgen. Dierenlogica ontstaat op basis van natuurlijk ingevingsinstinct, bijvoorbeeld als het dier gedood wordt door hongersnood of ten prooi valt aan een sterker dier.

Door gebruik te maken van rituelen voor slachting, is de dood voor een dier minder schrikwekkend en pijnlijk, waardoor het onstoffelijk lichaam van het dier zich gemakkelijker los kan maken van het stoffelijk lichaam. Er zijn nu vormen van slachting die het dier op zielsniveau beschadigen, zoals b.v. de koe die bij de slachterij voor doding tussen zijn ogen geschoten wordt in zijn 'derde oog' (hetgeen een zielsorgaan is). Dit heeft tot gevolg dat het ziele-lichaam beschadigd wordt. Nu stelt de mens zijn consumptiedoel en economisch belang voorbij de offerbereidwilligheid van dieren met zware consequenties voor hen op ieder niveau.